

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-1094/19-L

Název	Základní škola a Mateřská škola, Bílý Kostel nad Nisou, příspěvková organizace
Sídlo	č. p. 227, 463 31 Bílý Kostel nad Nisou
E-mail	zs.bilykostel@atlas.cz
IČ	72742071
Identifikátor	650029348
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Irena Kostelencová
Zřizovatel	Obec Bílý Kostel nad Nisou
Místo inspekční činnosti	č. p. 227, 463 31 Bílý Kostel nad Nisou
Termín inspekční činnosti	25. 11. 2019 – 27. 11. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich soulad s právními předpisy, případně s rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona a jejich naplnění v praxi ve vybraných oblastech.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola a Mateřská škola, Bílý Kostel nad Nisou, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy (dále „MŠ“), základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny a školní jídelny v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. MŠ a ZŠ sídlí v oddělených budovách v klidné lokalitě obce. Činnost ŠD probíhá v prostorách základní školy. Stravování dětí, žáků a zaměstnanců je zajištěno v budově MŠ.

Ve dvoutřídní MŠ s nejvyšším povoleným počtem 60 dětí bylo ke dni inspekce vzděláváno 48 dětí včetně dětí dvouletých podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Přátelství je součástí lidského štěstí“ (dále „ŠVP PV“). Z celkového počtu dětí je jedno dítě s odlišným mateřským jazykem, jedno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami a devět dětí se vzdělává v posledním ročníku před zahájením povinné školní docházky, z nichž čtyři děti mají odklad povinné školní docházky.

ZŠ je školou spádovou s nejvyšším povoleným počtem 70 žáků. Žáci 1. až 5. ročníku se vzdělávají ve třech třídách podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Naše škola“ (dále „ŠVP ZV“). K termínu inspekce ZŠ evidovala devět žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří se vzdělávají podle individuálního vzdělávacího plánu.

Na výchovně vzdělávací proces ZŠ vhodně navazuje se svým školním vzdělávacím programem školní družina, která má jedno, k datu inspekce zcela zaplněné oddělení.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola má vypracovanou víceletou koncepci svého rozvoje, jejíž cíle vycházejí z potřeb a podmínek školy. Daří se jí naplňovat všeobecné zaměření školních vzdělávacích programů směřujících k poskytování kvalitního vzdělávání dětí a žáků včetně zohlednění jejich individuálních vzdělávacích potřeb, podpory sociálního citění a vytvoření atmosféry bezpečí a důvěry.

Prostřednictvím školních řádů a dalších interních směrnic (vnitřní řády, preventivní program apod.) má škola přehledně nastavená pravidla svého působení. Vzhledem k velikosti školy je vnitřní i vnější informační systém založen především na osobním jednání a každodenním kontaktu všech zaměstnanců školy, což příznivě ovlivňuje atmosféru školy. Ředitelka školy v oblasti vedení školy uplatňuje zejména demokratický model řízení na základě svých mnohaletých řídicích i pedagogických zkušeností. Účelně pověřila vedoucí učitelku MŠ zajištěním chodu a organizace výchovně vzdělávacího procesu v MŠ. Vedení školy efektivně provádí systematickou kontrolní i hodnotící činnost a přijímaná následná opatření. To se projevilo např. na dobré úrovni vedené dokumentace, časté hospitační činnosti. Záznamy z pedagogických rad a provozních porad prokazují, že škola účelně a cíleně plánuje, koordinuje i vyhodnocuje svou práci včetně úrovně výsledků vzdělávání dětí a žáků.

Od minulých inspekčních činností se personální situace v MŠ zkvalitnila, odborně kvalifikované jsou všechny čtyři učitelky a asistentka pedagoga. Výchovně vzdělávací proces v ZŠ zajišťuje stabilní tým pěti pedagogických pracovníků - ředitelka školy, tři učitelky a jedna asistentka pedagoga. Podmínky odborné kvalifikace k datu inspekce nesplňovaly dvě pedagogické pracovnice. Ve školní družině pracuje jedna vychovatelka. Kompetence výchovného poradce a metodika prevence zajišťuje ředitelka školy bez studia pro výkon těchto specializovaných činností. Škola účelně spolupracuje se školskými

poradenskými zařízeními. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a s rizikem neúspěchu zajišťují podporu učitelky (např. vedení pedagogické intervence) a asistentka pedagoga. Ke zvyšování úrovně vzdělávání přispívá další vzdělávání pedagogických pracovníků tematicky zaměřené např. na inkluzivní vzdělávání, dokumentaci školy nebo podle individuálních potřeb učitelek.

Ke své činnosti má škola dobré prostorové a materiální podmínky, které se daří průběžně zkvalitňovat (např. nové moderní víceúčelové venkovní sportovní hřiště využívané i obyvateli obce, zrekonstruovaná školní jídelna) a umožňují realizovat výuku a výchovu v rozsahu stanoveném školními vzdělávacími programy. Vnitřní prostory obou budov školy jsou prostorné, přehledné a estetické. Na jejich výzdobě se svými výtvarnými pracemi vhodně podílejí děti a žáci školy. Škola používá pro pohybové, odpočinkové i vzdělávací činnosti zahradu a hřiště.

Pro svůj funkční chod a realizaci školních vzdělávacích programů využívává škola především finanční prostředky ze státního rozpočtu a od zřizovatele. Příležitost k dalšímu rozvoji nabízí větší zapojení školy do projektové činnosti, případně využití rozvojových dotačních programů.

Ředitelka školy přijala ve sledovaném období dostatečná opatření k minimalizaci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků. Pravidla pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků jsou stanovena ve vnitřních předpisech školy. S pravidly bezpečného chování jsou děti a žáci seznamováni na začátku a v průběhu školního roku i při všech činnostech, kterých se účastní.

Školní jídelna zajišťuje závodní stravování zaměstnanců školy a především dětí a žáků v době jejich pobytu ve škole. Škola je účelně zapojena do projektu „Ovoce a zelenina do škol“ a „Mléko do škol“.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Organizace vzdělávání a počty žáků v jednotlivých třídách byly v souladu s právními předpisy. Sjednocujícím prvkem výchovně vzdělávacích procesů byla vždy příjemná atmosféra a vzájemná důvěra mezi učitelkami, dětmi i žáky, což příznivě ovlivňovalo školní klima, podporovalo osobnostní rozvoj dětí i žáků a vzájemnou vstřícnost. Vzdělávací metody a prostředky směřovaly zejména k samostatnosti, vzájemné toleranci a rozvoji individuálních schopností a dovedností dětí a žáků. Interakce a komunikace se řídily dohodnutými pravidly jednání. Děti a žáci je akceptovali, mohli vyjádřit vlastní názor.

ŠVP PV tvoří spolu s třídním plánováním pedagožek vzájemně propojený celek. Vzdělávací nabídku měly učitelky účelně podrobně rozpracovanou, směřovala k jasně nastaveným cílům a účelně zohledňovala všechny vzdělávací oblasti. Při plánování konkrétních činností byla zřejmá diferenciací vzhledem k věku, nikoliv k možnostem a potřebám jednotlivců. Zvolené prostředky proto poskytovaly pouze dílčí zpětnou vazbu směřující k celkovému hodnocení průběhu vzdělávání dětí.

Heterogenní složení tříd MŠ vytvářelo prostředí přirozeně posilující sociální dovednosti. Učitelky uplatňovaly žádoucí osobní přístup, dávaly dětem jasné a srozumitelné pokyny, vhodně reagovaly na jejich přání a potřeby. Kladly důraz na dodržování společenských pravidel, zdvořilé chování a šetrné zacházení s knihami, hračkami a pomůckami. Ve velké míře byly děti vedeny k samostatnosti a to zejména v sebeobsluze. Aktivitu a snahu dětí průběžně hodnotily, nevedly je však k vzájemnému hodnocení se či sebehodnocení.

Spontánní činnosti, které učitelky účelně korigovaly, si děti volily podle svého zájmu. Didakticky zaměřené činnosti měly charakter nabídky, která směřovala zejména k rozvoji kognitivních funkcí, motoriky, předškolních dovedností a vědomostí.

Individuální či skupinové řízené činnosti umožňovaly aktivní účast dětí a poskytovaly dostatek příležitostí pro vyjádření vlastních názorů a pocitů i uplatnění vlastní tvořivosti a fantazie. Nejčastěji byly účelně využity metody komunikativní, praktické a aktivizující. Frontální způsob výuky byl využíván převážně k hudebně pohybovým činnostem, ke sdílení zkušeností, upevňování vědomostí a dovedností v komunitním kruhu. Učitelky vhodně a cíleně využívaly zážitky a již získané vědomosti dětí, které dále rozvíjely. Plynulé dopolední vzdělávání však narušovaly hromadné přechody na svačinu do jídelny školy a čekání na děti, které svačí pomaleji.

Souběžné působení učitelek v hlavním dopoledním vzdělávacím čase bylo vhodně zaměřeno k diferenciaci vzdělávání podle věku dětí. Využívání cíleného kooperativního vzdělávání, které by podporovalo řešení myšlenkových i praktických problémů s hledáním různých možností a variant, nebylo uplatňováno.

Vzdělávání v ZŠ probíhalo v příjemné pracovní atmosféře podporující proces učení. Komunikace mezi učitelkami a žáky byla otevřená, ale respektující. Ve třídě zpravidla současně probíhala výuka dvou ročníků, proto jsou žáci účelně vedeni k samostatnosti a odpovědnosti. V průběhu sledovaných hodin učitelky pozitivně a povzbudivě hodnotily výkony žáků, poskytovaly jim zpětnou vazbu. V případě potřeby reagovaly na žáky, kteří si např. při samostatné práci nevěděli rady, a poskytly jim přiměřenou a účelnou pomoc. Z analýzy vzorku prací žáků bylo zřejmé, že pedagožky systematicky sledují a hodnotí vzdělávací pokrok každého žáka, zohledňují jeho individuální vzdělávací potřeby a dle potřeby mu poskytují cílenou podporu.

Vzdělávací cíle sledované výuky vycházely ze znalostí žáků. Často převažoval frontální verbální výklad učiva bez potřebné vizualizace doplněný samostatnou prací žáků. Kooperativní činnosti byly v hodinách zařazeny výjimečně. Proto u některých déle trvajících činnostech zaměřených na procvičování daného jevu, byla zřejmá ztráta pozornosti některých žáků. Částečně byla příčinou volba stejných úkolů pro všechny žáky daného ročníku. V některých případech chyběla potřebná diferenciacie úkolů a u rychlejších žáků další činnost. Negativním zjištěním bylo nevyužívání dostupné didaktické techniky, která by účelně zpestřila výuku. Ojedinele byla do výuky zařazena práce s didaktickými pomůckami a vhodné příklady využití znalostí a dovedností z předmětu v reálné situaci. Pedagogové zpravidla zohledňovali možnosti a potřeby žáků s rizikem neúspěšnosti a se speciálními vzdělávacími potřebami částečnou úpravou organizace činností i obsahu. Zřejmá byla funkční vzájemná kooperace s jasně vymezenými kompetencemi asistentky pedagoga s vyučující. Pomoc a podpora asistentky pedagoga byly přínosné nejen pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Většina hodin nebyla na závěr učitelkami vyhodnocena, chybělo shrnutí probraného učiva a zhodnocení práce žáků. Téměř u všech hodin vyučující neposkytovaly žákům prostor pro vzájemné či vlastní hodnocení práce v hodině, společně se žáky nevyhodnotily dosažení stanoveného cíle.

Školní vzdělávací program školní družiny navazuje na práci v ZŠ a cíleně vychovává žáky k smysluplnému využití volného času. Časové rozvržení činností se řídilo požadavky psychohygieny a časovým plánem. Během inspekční činnosti školní družina nabízela odpočinek, relaxaci, rekreaci prostřednictvím her a zážitků v herně. Individuální přístup a diferenciacie při výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti byly účinně uplatňovány.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání dětí MŠ odpovídají vytvořeným podmínkám, uplatňování vhodných pedagogických přístupů a respektování věkových a individuálních odlišností dětí. S ohledem na svůj věk byly děti mimořádně aktivní a samostatné, bez potíží se orientovaly v prostředí školy a v nastaveném řádu.

Ke sledování pokroků ve vývoji jednotlivých dětí má škola zavedené hodnoticí nástroje, které umožňují průběžně sledovat komplexně celou osobnost dítěte. Neobsahují však záměry pro cílenou podporu dětí. Získané poznatky využívají učitelky spíše z aktuálně vzniklých situací, ne již při plánování a následné realizaci individualizované vzdělávací nabídky.

Učitelky o průběhu a výsledcích vzdělávání informují zákonné zástupce. Využívají k tomu zejména každodenní osobní kontakt, třídní schůzky a řadu společných akcí, na jejichž organizaci a průběhu se zákonní zástupci často aktivně podílí. V případě potřeby jsou s nimi řešeny vzdělávací a výchovné potíže nebo jim doporučují využít služeb odborných poradenských pracovišť.

Blízké vztahy MŠ se ZŠ jsou využívány k realizaci společných aktivit dětí a žáků, pro zmírnění adaptačních obtíží a ke sledování úspěšnosti dětí po zahájení povinného vzdělávání.

ZŠ průběžně ověřuje úroveň výsledků vzdělávání žáků různými formami písemného a ústního zkoušení. V posledním uzavřeném klasifikačním období školního roku 2018/2019 téměř 81 % žáků prospělo s vyznamenáním, tato skutečnost poukazuje na dobrou úroveň žákovských vědomostí a dovedností. Informace o kvalitě vzdělávacího procesu škola příležitostně získává taktéž externím testováním, jehož výsledky využívá k reflexi vlastní práce a přijímá účinná opatření. Respektující a vstřícné vztahy ve škole přispívají k rozvoji zejména prosociálních vazeb a vzájemné sounáležitosti. Žáci nemají neomluvené absence, v posledním klasifikačním období byla omluvená absence poměrně nízká.

Péče o žáky se speciálně vzdělávacími potřebami včetně spolupráce se zákonnými zástupci je efektivní a vyhodnocování podpůrných opatření funkční. Základní poradenské služby jsou zajišťovány školou, odborné prostřednictvím školských poradenských zařízení, se kterými škola cíleně spolupracuje. Ředitelka školy jako školní metodička prevence sleduje a v součinnosti s ostatními pedagožkami a především třídními učitelkami identifikuje možná rizika vzniku sociálně negativních projevů v chování žáků. Adekvátně reaguje a v případě potřeby spolupracuje zejména se zákonnými zástupci. Součástí primární prevence je pravidelná realizace cílených aktivit pro žáky napříč všemi ročníky.

Žáci mají možnost častého spontánního pohybu i relaxace o přestávkách i ve školní družině. K tělesné zdatnosti žáků přispívá využívání víceúčelového venkovního sportovního hřiště a zahrady. Vzdělávací nabídka je doplňována různými aktivitami prostřednictvím přímých zážitků (např. divadelní představení, výlety, besedy, veřejná vystoupení).

O své vzdělávací nabídce a činnosti škola informuje např. prostřednictvím webových stránek, nástěnek školy, ve výroční zprávě o činnosti školy. Dobrá spolupráce mezi zřizovatelem, zákonnými zástupci a školou vede k posilování sounáležitosti dětí a žáků s děním v obci. Škola se spolupodílí na organizaci kulturních akcí. Obec pomáhá zajišťovat bezproblémový chod školy a vytvářet potřebné materiální zázemí.

Závěry

Od minulé inspekční činnosti v roce 2012 došlo k obměně učitelek v MŠ, které jsou v současné době odborně kvalifikované pro předškolní vzdělávání.

Počet dětí a žáků školy je stabilní a výrazně se nezměnil.

Dochází k postupnému zkvalitňování materiálních podmínek školy.

Silné stránky

- dlouhodobé a cílené vytváření příznivého pracovního prostředí
- vstřícný a kooperující kolektiv pedagogů školy
- efektivní spolupráce se zřizovatelem a vnějšími partnery pozitivně ovlivňuje chod školy a přispívá ke společenskému životu v obci
- efektivně nastavená a využívaná přímá pedagogická práce učitelek mateřské školy v hlavním dopoledním vzdělávacím bloku

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- omezené využívání aktivizujících a kooperativních forem a metod vedoucích k činnostnímu učení dětí a žáků
- absence didaktické techniky a pomůcek
- minimální zařazování prvků hodnocení a sebehodnocení dětí a žáků i závěrečného shrnutí probraného učiva

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zajistit organizaci dopolední svačiny dětí tak, aby hromadnými přechody na svačinu do jídelny školy nebylo narušováno povinné předškolní vzdělávání
- dbát na větší účinnost pedagogické diagnostiky, pracovat více s rozlišením vzdělávací nabídky s ohledem na individuální potřeby dětí
- účelně střídat různé metody a formy ve výuce nabízející žákům aktivity podporující učení
- využívat didaktickou techniku a pomůcky, názor a vizualizaci
- cíleně uplatňovat závěrečné shrnutí probraného učiva a poskytovat žákům prostor pro vzájemné či vlastní hodnocení práce

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina č.j.:572/2002 z 25. 10. 2002
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 22. 10. 2019
3. Jmenování do funkce ředitelky školy s účinností od 1. 8. 2018
4. Osvědčení NIDV – studium pro ředitele škol a školských zařízení ze dne 15. 5. 2008 (kvalifikační studium)
5. Personální dokumentace (aktuální stav)
6. Podklady pro hodnocení finančních podmínek
7. Podklady pro hodnocení bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
8. Školní řád základní školy s účinností ode dne 2. 9. 2019
9. Školní řád mateřské školy s účinností ode dne 1. 9. 2019
10. Prezenční listina seznámení pedagogů s řády školy ze dne 28. 8. 2019
11. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Přátelství je součástí lidského štěstí“ ze dne 28. 8. 2018 s platností od 1. 9. 2018
12. Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Naše škola“ ze dne 21. 9. 2016 s platností od 1. 9. 2016
13. Školní vzdělávací program pro školní družinu s platností od 1. 9. 2019
14. Třídní knihy základní školy a mateřské školy pro školní rok 2019/2020
15. Třídní vzdělávací program třídy Motýlci pro školní rok 2019/2020
16. Zápisy z třídních schůzek v mateřské škole a základní škole ve školním roce 2019/2020
17. Přehled docházky dětí mateřské školy
18. Evidenční listy dětí mateřské školy – vzorek
19. Zápisy z pedagogických rad a provozních porad pro školní rok 2019/2020
20. Plán hospitační činnosti na školní rok 2018/2019 v mateřské škole
21. Hodnocení školního roku 2018/2019 v mateřské škole
22. Výkaz M3 o základní škole, mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2019
23. Dokumentace žáků se speciálně vzdělávacími potřebami ve školním roce 2019/2020 - vzorek
24. Školní matrika pro školní rok 2019/2020- vzorek
25. Rozvrh hodin školního roku 2019/2020 pedagogů základní školy a žáků
26. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2019/2020
27. Webové stránky školy <http://www.zsbilykostel.cz>
28. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2018/2019
29. Koncepce rozvoje školy
30. Souhrnná dokumentace školního metodika prevence
31. Souhrnná dokumentace vztahující se k výchovnému poradenství

32. Organizační řád školy s účinností od 1. 1. 2016
33. Vzorek žákovských knížek a sešitů žáků
34. Dokumentace k zápisu k povinné školní docházce – vzorek
35. Dokumentace k zápisu do školní družiny – vzorek
36. Třídní kniha školní družiny
37. Přehled docházky do školní družiny
38. Plán práce školy pro školní rok 2019/2020
39. Vnitřní řád školní družiny
40. Dokument „Zhodnocení rozvoje školy 2012 – 2018“
41. Dokument „Strategie rozvoje Základní škola a Mateřské školy Bílý Kostel nad Nisou pro roky 2018 - 2024“

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavla Křepelková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Pavla Křepelková v. r.

Bc. Naděžda Červová, školní inspektorka

Bc. Naděžda Červová v. r.

Bc. Irina Kopčanová, kontrolní pracovnice

Bc. Irina Kopčanová v. r.

V Liberci 20. 12. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Irena Kostelencová, ředitelka školy

Mgr. Irena Kostelencová, v.r.

V Bílém Kostele nad Nisou 8. 1. 2020